

DIETA ŁATWOSTRAWNA

Zasada diety

Dieta łatwostrawna ma szerokie zastosowanie w zakładach leczniczych. Jest ona modyfikacją żywienia racjonalnego ludzi zdrowych. Różnica między żywieniem ludzi zdrowych a wymagających diety polega na doborze produktów łatwostrawnych i technik sporządzania posiłków. W diecie ogranicza się, a nawet wyklucza produkty i potrawy tłuste, smażone, pieczone w tradycyjny sposób, długo zalegające w żołądku, wzdymające, ostro przyprawione. Zmniejsza się również podaż błonnika pokarmowego przez obieranie i gotowanie warzyw, przecieranie lub miksowanie i stosowanie oczyszczonych produktów zbożowych.

Zastosowanie i cel diety

Dieta łatwostrawna ma zastosowanie:

- W stanach zapalnych błony śluzowej żołądka i jelit;
- W nowotworach przewodu pokarmowego;
- W wyrównanych chorobach nerek i dróg moczowych;
- W chorobach infekcyjnych przebiegających z gorączką;
- W zapalnych chorobach płuc;
- W zaburzeniach krążenia;
- W okresie rekonwalescencji po zabiegach chirurgicznych;
- W żywieniu osób w wieku podeszłym.

Celem diety jest dostarczenie choremu wszystkich niezbędnych składników pokarmowych oraz ograniczenie produktów i potraw ciężko strawnych.

Zasady sporządzania posiłków

Potrawy sporządza się metodą gotowania w wodzie, na parze, w naczyniach bez wody. Dozwolone jest również duszenie bez wcześniejszego obsmażania na tłuszczu, oraz pieczenie w folii, pergaminie, na ruszcie.

Smażenie i pieczenie na tłuszczu jest całkowicie zabronione. Zupy i sosy zagęszcza się zawiesiną z mąki i mleka. Do zaprawiania zup, sosów i warzyw nie stosuje się zasmażek.

Produkty i potrawy	Zalecane	Zalecane w umiarkowanych ilościach	Przeciwwskazane
Napoje	Mleko z zawartością 2% tłuszczu i poniżej, kawa zbożowa z mlekiem, słaba herbata, herbata owocowa, ziołowa, zielona, soki owocowe, warzywne, wody niegazowane, jogurt, kefir, maślanka o obniżonej zawartości tłuszczu	Słaba kawa naturalna z mlekiem, jogurt pełnotłusty, mleko pełnotłuste	Alkoholowe, mocne kakao, płynna czekolada, mocna kawa, mocna herbata, wody gazowane, pepsy, coca - cola

Pieczywo	Chleb pszenny, bułki, biszkopt, pieczywo cukiernicze	Graham pszenny, pieczywo cukiernicze drożdżowe, pieczywo pszenne razowe z dodatkiem słonecznika i soi	Chleb żytni świeży, chleb razowy, pieczywo chrupkie żytnie, pieczywo z otrębami
Dodatki do pieczywa	Masło, chudy twaróg, serek homogenizowany, mięso gotowane, chude wędliny, szynka, polędwica z drobiu	Margaryna, tłusty twaróg, ser podpuszczkowy z mniejszą ilością tłuszczu, jaja, parówki cielęce, ryby wędzone	Tłuste wędliny, konserwy, salceson, pasztetowa, kaszanka, smalec, tłuste sery dojrzewające, ser topiony, ser „Feta”, sery typu „Fromage”
Zupy i sosy gorące	Rosół jarski, jarzynowa, ziemniaczana, owocowa, krupnik, podprawiane zawiesiną z mąki i mleka, mleczne; sosy łagodne - koperkowy, pomidorowy, potrawkowy	Chudy rosół z cielęciny, kalafiorowa, ogórkowa, pieczarkowa	Tłuste, zawiesiste, na wywarach: mięsnych, kostnych, grzybowych, zasmażane, zaprawiane śmietaną, pikantne, z warzy strączkowych, mocne rosoly, buliony; sosy – cebulowy, grzybowy
Dodatki do zup	Bułka, grzanki, kasza manna, jęczmienna, ryż, ziemniaki, lane ciasto, makaron nitki, kluski biszkoptowe	Kluski francuskie, groszek ptysiowy	Kluski kładzione, grube makarony, łazanki, nasiona roślin strączkowych, jaja gotowane na twardo
Mięso, drób, ryby	Chuda cielęcina, młoda wołowina, królik, kurczak, indyk; Chude ryby - dorsz, sola, morszczuk, mintaj, flądra, sandacz	Wołowina, dziczyzna, chuda wieprzowina, kura; Ryby - makrela, śledź, sardynka	Tłuste gatunki, wieprzowina, baranina, Gęsi, kaczki; Ryby – karp, łosoś, węgorz, sum, marynowane, wędzone
Potrawy półmięsne i bezmięsne	Budynie z kasz, warzyw, makaronu, mięsa, risotto, leniwe pierogi, kluski biszkoptowe	Zapiekanek z kasz, warzyw i mięsa, kluski francuskie, makaron z mięsem, kluski ziemniaczane	Wszystkie potrawy smażone na tłuszczu, np.: placki ziemniaczane, bliny, kotlety, krokiety oraz bigos, fasolka po bretońsku
Tłuszcze	Dodawane na surowo: olej sojowy, słonecznikowy, rzepakowy, oliwa z oliwek, masło	Margaryny miękkie	Smalec, słonina, boczek, lój, margaryny twarde
Warzywa	Młode, soczyste: marchew, dynia, kabaczki, pietruszka, patisony, seler, pomidor bez skórki,	Szpinak, rabarbar, kalafior, brokuły, fasolka szparagowa, groszek zielony, sałata zielona, bardzo drobno starta surówka, np. z marchewki	Warzywa kapustne, cebula, czosnek, pory, suche nasiona roślin strączkowych, ogórki, rzodkiewka, kalarepa, z majonezem, musztardą, marynowane, solone
Ziemniaki	Gotowane, pieczone		Smażone z tłuszczem, frytki, krążki

Owoce	Dojrzałe, soczyste: jagodowe i winogrona bez pestek (w postaci przecierów) cytrusowe, dzikiej róży, brzoskwinie, morele, banany, jabłka pieczone, gotowane	Śliwki, śliwki suszone, namoczone, przetarte (przy zaparciach), kiwi, melon, wiśnie	Daktyle, gruszki, czereśnie, owoce marynowane
Desery	Budynie, galaretki, kisiele, kompoty, przeciery owocowe, soki owocowe, musy, suflety, bezy		Tłuste ciasta, torty, desery z używkami, czekolada, batony, chałwa, słodycze zawierające kakao, orzechy
Przyprawy	Kwasek cytrynowy, sok z cytryny, cukier, pietruszka, koperek, majeranek, rzeżucha, melisa	Ocet winny, sól, bazylia, tymianek, kminek, papryka słodka, pieprz ziołowy	Ocet, pieprz, papryka, chili, musztarda, curry, ziele angielskie, liść laurowy, gałka muszkatołowa